

БАРНА Сергій,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник –
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри журналістики,
заступник декана факультету філології і журналістики
з наукової роботи та міжнародного співробітництва
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
Олеся МЕДИНСЬКА

ЕКОЛОГІЧНА ТЕМАТИКА ОНЛАЙН-МЕДІА «ХРОНІКИ ОБУХОВА»

У сучасній структурі регіональних медіа екологічна журналістика відіграє критично важливу роль, трансформуючись із простого інформування у потужний інструмент формування суспільної свідомості [1; 2]. Онлайн-медіа «Хроніки Обухова» упродовж січня 2025 року продемонструвало високу активність у висвітленні природничої проблематики, опублікувавши 122 матеріали екологічного спрямування [3]. Аналіз контенту дає змогу виокремити ключові тематичні домінанти та з'ясувати, які питання є найбільш актуальними для громади Обухівщини та України загалом.

Найбільшою тематичною групою онлайн-медіа «Хроніки Обухова» за частотою згадувань є «Фауна та зоозахист». Інтернет-видання приділяє значну увагу особливостям життя тварин, птахів та комах, особливо у зимовий період, поєднуючи науково-популярні факти з практичними порадами, які стосуються можливостей небайдужих громадян послабити негативний вплив несприятливих умов існування на процеси добування їжі, пристосування до змінених кліматичних умов.

Упродовж моніторингового періоду орнітологічна проблематика є домінантною тематичною складовою екологічного дискурсу онлайн-медіа. Значний масив публікацій присвячено птахам: від спостережень за рідкісними орланами-білохвостами («Рідкісного хижака сфотографували на кризі біля Києва», 01.01.2025; «Небесний мисливець з'явився над Київським водосховищем», 20.01.2025) та зимняками, які відомі своєю граційністю в

польоті, практикуючи зависання у повітрі під час полювання («Зимовий хижак підкорює небо над Києвом», 14.01.2025), до трагічних випадків загибелі лебедів через неправильну підгодівлю хлібом («Шестеро лебедів загинули через годування хлібом: наскільки це можливо», 10.01.2025). Медіа активно популяризує зимову допомогу пернатим через культуру годівничок: «Годівниця на Чернечій горі: хороша справа у святому місці», 01.01.2025; «У зимовому парку Дніпра зимує австралійський папуга: як йому це вдається», 10.01.2025; «Синички влаштували видовищний двобій за годівничку», 13.01.2025; «Волоські горіхи допомагають знайти спільну мову з птахами в українських парках», 29.01.2025.

В онлайн-медіа «Хроніки Обухова» зафіксовано низку матеріалів, у яких згадуються рідкісні, червонокнижні або нетипові для сезону види птахів, поява яких є наслідком прояву кліматичних змін на рівні окремих населених пунктів чи районів, зокрема: орлан-білохвіст, який часто зустрічався в районах Київського моря та заплав річок («Рідкісного хижака сфотографували на кризі біля Києва» або ж опис тактики полювання цього хижака; «Орлан-білохвіст атакував качку, яка плавала на воді: кому з них пощастило»; «Небесний мисливець з'явився над Київським водосховищем»; «Хижі гості повернулися: на лузі біля Києва знову помітили орланів»); боривітер («Боривітер у польоті: унікальна фотосесія на Хортиці»); пронурок, який адаптований до життя у швидкоплинних річках («У зимовій річці помітили «моржуючого» лісного мешканця: хто цей сміливець»); морянка (вид качок), що є рідкісним і переважно зимуючим видом в Україні («На Дніпрі помітили рідкісну морську істоту: як це могло статися»); папуга Крамера («Папугу помітили під час сіести у парку: холод для нього не проблема»); повзик («Птах, що бігає по деревах вниз головою: що це за мешканець українських лісів»); лісовий чиж («Лісовий чижик став несподіваною знахідкою у міському парку»); одуд євразійський («В Україні помітили птаха, котрий не полетів зимувати: випадок чи тенденція»).

Серед матеріалів онлайн-медіа «Хроніки Обухова» популярними були історії про активність бобрів, лисиць та рідкісних видів. Окрему увагу приділено інвазивним видам, наприклад, нутріям та папугам Крамера, які адаптуються до українських зим.

Другою за чисельність матеріалів є тематична група «Природно-заповідний фонд». Онлайн-медіа «Хроніки Обухова» виступає платформою для захисту екосистем від антропогенного тиску. У матеріалах згадується про:

– *Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник*, зокрема висвітлюється життя тварин у зоні відчуження («В Чорнобилі помітили цікавого зимового "шатуна": чому йому не спиться», 08.01.2025; «Руда шахрайка з пухнастими лапами не боїться зими», 14.01.2025; «Які рослини прикрашають ліси зимою, коли немає квітів», 15.01.2025; «Чорнобильські кабани прокладають «коридори» у снігу: для чого це їм», 17.01.2025; «У яких тварин Чорнобильської зони підготовка до зими включає зміну хутра», 19.01.2025; «Кому у лісі тепліше під снігом і чому: хто ці "моржі" наших широт», 21.01.2025; «У Чорнобильському заповіднику врятували пораненого крука», 27.01.2025; «Роги чорнобильських лосів можуть важити до 20 кілограм», 28.01.2025; «В Чорнобилі помітили цікавого зимового гостя: схожий на іншого хижака», 29.01.2025);

– *Мезинський національний природний парк* («Фотопастка зафіксувала вовка: рідкісні кадри дикої природи України», 31.01.2025).

Тематична група «Екоактивізм» представлена низкою матеріалів про боротьбу Київського еколого-культурного центру (КЕКЦ) проти незаконних забудов та рубок. Знаковими стали публікації про перемоги в судах щодо захисту Маршалівського лісу, урочища Горбачиха та створення пам'яток природи в Богуславі та на історичних городищах («Скандал триває: природоохоронці перемогли Кабмін у справі Маршалівського лісу», «Унікальну ковилу знайшли на історичному городищі на Київщині», «Київзеленбуд найняв некваліфіковану компанію для роботи із заповідними деревами», «Завдяки природоохоронцям, в Богуславі створено сім пам'яток природи»).

У матеріалах тематичної групи «Зміна клімату» аналізуються причинно-наслідкові зв'язки кліматичних змін, їх глобальні масштаби («400 рішень для порятунку природи в умовах глобального потепління»; «Танення льоду в Антарктиді може пробудити приховані вулкани»; «Як кліматичний збір на їжу може скоротити викиди без шкоди для суспільства»; «Екстремальні погодні явища стають новою нормою для Америки»).

Група «Водні ресурси» охоплює як позитивні кейси («В Обухівському районі відновили притоку річки Рось»), так і тривожні сигнали про забруднення («В селі неподалік Обухова виявили водойму незвичного кольору»; «Річка Рось потерпає від порушень природоохоронного законодавства: що сталося»).

Тематична група «Екопросвітництво» репрезентована матеріалами, що висвітлюють освітні практики щодо екологічно відповідального способу

життя («На екостанції біля Ржищева прочитають курс з основ пермакультури»).

Упродовж досліджуваного періоду в екологічному дискурсі онлайн-медіа «Хроніки Обухова» домінують теми біорізноманіття (передусім фауни) та екоактивізму. Інтернет-видання поєднує функції регіонального інформатора й екологічного наглядча, акцентуючи на збереженні природно-заповідного фонду та формуванні гуманного ставлення до тварин. Значна частка публікацій, присвячених юридичним перемогам екологічних ініціатив, свідчить про орієнтацію медіа на висвітлення практичних механізмів вирішення екологічних проблем регіону.

Список використаної літератури

1. Дослідження ІМІ: частка матеріалів про екологію в українських онлайн-медіа знизилась до 1,4 %. URL : <https://imi.org.ua/news/doslidzhennya-imi-chastka-materialiv-pro-ekologiyu-v-ukrayinskyh-onlajn-media-znyzylas-do-1-4-i64312> (дата звернення 21.04.2026)
2. Скалацька О. В. Екологічна проблематика у медійних трендах. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2023. Том 34 (73). № 6. С. 232–236. DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2023.6/40>
3. Хроніки Обухова. URL : <https://obukhiv.info/categories/news/ekologiya/>